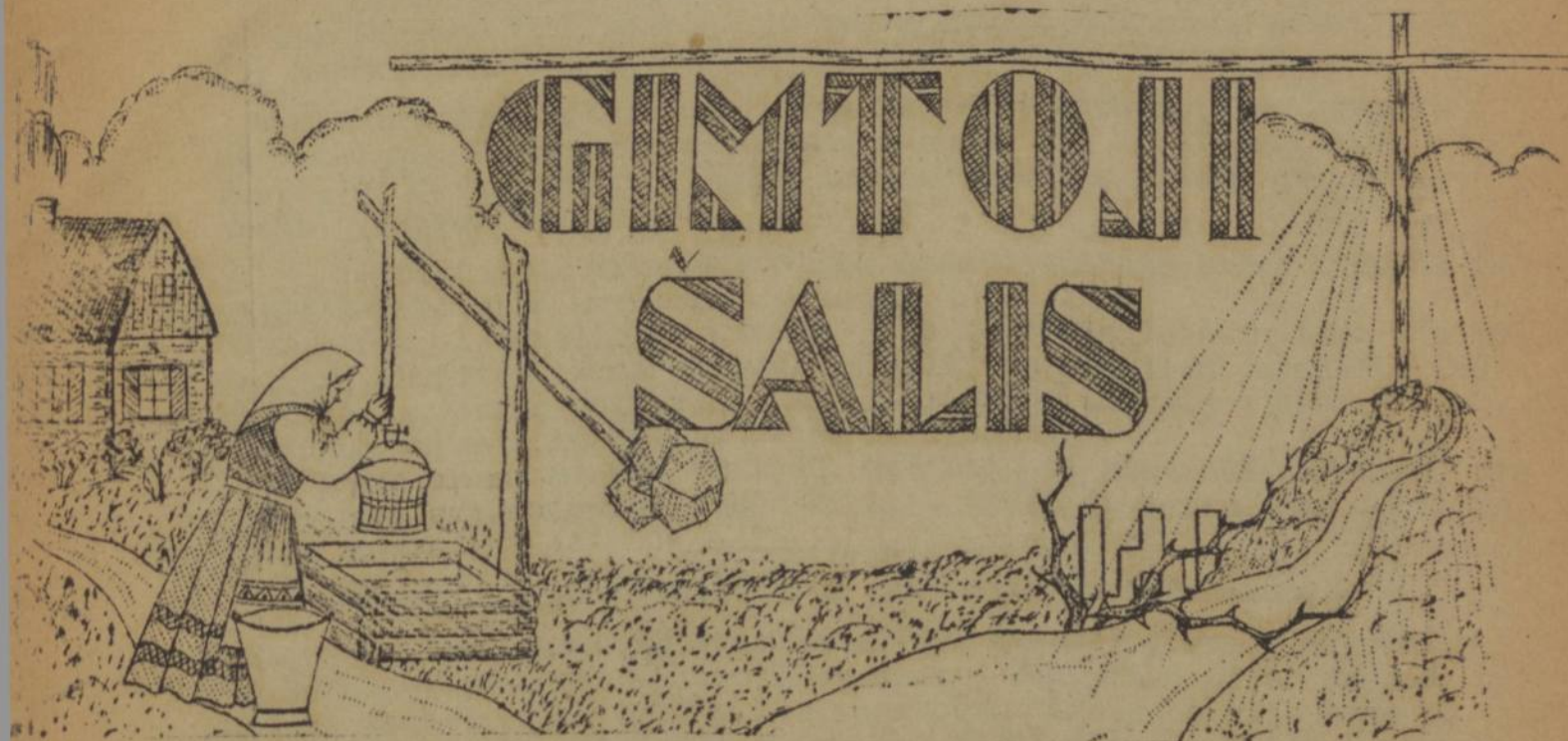

BELGIJOS LIETUVIŲ DVISAVAITRAŠTIS.
1952 metai, gegužės mėn. 1 d. Nr. 8. (108).

*** ** *

*** ** *

Motulei...

Motule, eik ant aukšto kalno,
Pažvelk į vakarus rausvus,
Pro skliauto debesėlių švelnų
Matysi marione laivus.

Tai aš plaukiu laivais juodais
Ir savo liūdesį nešuos!
Man kužda - puošiasi žiedais
Žiemužė tolimuos kraštuos!

Ne man vėl Baltijoje iškilti
Ir žengt į krantų gintarų
Ir Žilvino karaliaus viltį
Parnešti kvapienėlių barą...

Pamok, Motule nuo krantų, -
Tegu skarelė man plazdės!
Pajuodusiais laivais skrendu
Palaiddot liūdesį širdies!

(P. Jurkus).

* "Yra labai daug gerų daiktų, kuriuos Dievas gali duoti du kartus, tačiau Jis mums teduoda tik vieną motiną" (M. B. Stowe).

DOVANA MOTINOS DIENAI

Išaušo giedras pavasario rytas, paskleidęs žemei visus savo grožio turtus. Ypač gausiai jų pabėrė mazam Panemunės miesteliui, kur mažieji ruošėsi didžiai šventei – Pirmajai Komunijai.

Antanukas, gal jau sulaukęs 12 metų, savo motulės paruoštas su džiaugsmu laukia tos garbingos dienos. Jis buvo jau žymiai vyresnis už kitus draugus, todėl ir šios šventės prasmę giliau suprato ir įvertino.

Iškilmingoji valanda artėjo. Motina prisėgė baltą kaspinę su rūtos šakele prie švarkelio ir tarė:

– Matai, Antanėli, tą kaspinę?! Jo baltumas reiškia tavo sielos baltumą šiandien. Mano sūniuk, ar gali man šiandien pažadėti, kad per visą gyvenimą būsi toks, kaip pirmosios Komunijos dieną?

Sūnus suprato ką motina prašė ir atsakė:

– Taip, mama, aš tau prižadu. Nešiosiu šį kaspinėli kasdien, bet jei vieną dieną sunkiai nusidėčiau, – mesiu jį šalin, nes jo nebebusiu vertas.

Metai slinko, praėjo daug pavasarių pro Panemunę.

Ir atsitiko, kad vienu metu gėgūžės pirmąjį sekmadienį Panemunė paskendo gaisro liepsnose – jos viską rijo. Žmonės metėsi gelbėti, kas galima dar išgelbėti. Liepsnos rijo namą po namo ir jau griebė bažnyčios stogą. Vyrai dirbo peršilę, – kovojo prieš ugnį. Bažnyčia buvo išgelbėta, tik nusviro bokštai su keleto gynėjų gyvenimo auka...

Žmonės lyg proto netekę šaukė, sunkiai sužeistieji vaitojo šaukėsi savųjų, šaukėsi kunigo. Išgąstis.

Vienas iš sunkiai sužalotų griuvusio bokšto priėjusiam kunigui tarė:

– Tėve, paruošk mane mirčiai, – mano jėgos gęsta...

Kunigas paguodė ligonį, suramino, suteikė paskutinius patarnavimus.

Sukaupęs blėstančias jėgas vėl kreipėsi į kunigą prašydamas:

– Kunige, paaimk iš dėzelės...kurį yra...ant mano...krūtinės...

Kunigas ištraukė kruviną dėzelę iš kišeniaus prie krūtinės, atidavė ją...Dėžutėje buvo baltas kaspinėlis ir sudžiūvusi rūtų šakelė.

– Numešk mano motinai...kaip ištikimybės dovaną...Motinos Dienoje...Ji supras...Ji bus laiminga...

Ir jaunuolis užgeso. Tai buvo Antanas.

– S. A g n i e t é, OSB.

Motinos meilė

Kartą pas Sv. Vincentą Paulietį viena moteris atvedė savo sūnų, kad prantų gerasis žmogus pas save patarnauti. Vincehtas ištyręs vaikiną mato, jog jis nesugebės atlikti tinkamai reikalaujamo darbo ir motinai atsakė, kad negali vaiko pasilaikyti. Motina nesiliaudama vėl prašo, bet šventasis visu kantrumu įrodo jai sūnaus netinkamumą. Pagaliau moteris neiškentus čiupo molinį gėlių vazoną smogė Vincen-tui į galvą ir apsisukęs su savo sūnumi išėjo. Šventasis sluostyde-masis kraują tarė sekretorei:

– Bėmeniau, kad motinos meilė gali taip stipri būti...!

MOTINOS DIENA

tebūna švenčiama visose Belgijos lietuvių kolonijose! Tai garbinga šeimos šventė.

Motinos Dienos šventė Liežės apylenkėje bus gegužės mėn. 11 d. Prasidės pamaldomis 12 val. parapijos bažnyčioje (na seselių koplytėlėje) T i l l e u r. Po pamaldų "Concordia" salėje šventės minėjimas - motinų lietuvių pagerbimas. Programą išpildys šventės ruošėjai - Vargo Mokyklos mokiniai.

Kviečiame visos Belgijos lietuviai gausiai atsilankyti į šią Motinos Dienos šventę.

LIETUVIO TEISMAS

gegužės mėn. 11 d. po Motinos Dienos iškilnių, toje pat salėje tuojaus prasidės "B e l g i j o s l i e t u v i o t e i s m a s".

Belgijos lietuvių gyvenime yra nemaža suodžių, kurie neina su jokia muilu ar kitu skysčiu nuplauti. Priešingai - jie kaip kokios nuosėdos gula ant visos lietuvių bendruomenės padugnėmis visokių spėlyų ir sunkumų. Jaučiasi lyg dusnas oras, sunku kvėpuoti lietuviško krūtine, čiudėt vėrcia...

Šis Lietuvio Teismas nieko nuteis, bet nuteis visus, ar bent daugelį. Tokių teismų buvo ir Lietuvoje ir dabar vyksta kitose šalyse su dideliu įdomumu visų sekami. Tikimasi, kad ir pas mus šis teismas ras plotaus atgarsio mūsų visuomenėje. Būtinai, kad kiek galint daugiau lietuvių gegužės 11 d. prigužėtų Liežė.

Šio teismo sąstatas - kaip ir visų teismų: pirmininkas, du nariai, sekretorius, kaltintojai ir gynėjai, - žinoma ir liudininkai. Toks teismas iškels daug įvairių neaklų, nesuapratimų, atseit, tų suodžių...! Toks teismas bus labai neudingas, ypač dabartiniame mūsų gyvenime. Jis bus ir labai įdomus: kur kiekvienas galės liūdyti, ginčytis, įrodinėti, apginti ir t.t. kaip kokios įdomios programos ir... tiek išteisintieji, tiek nuteistieji galės tą patį dieną grįžti namo (kalėjimo nebus).

Čia nebus kaltinamas vienas žmogus, bet ištisos grupės, visos visuomenės.

Kaip rasti? - Visai paprastai - Liežė iš Guilleminis stoties atvažiuoti ligi Place St-Lambert ir persėsti į tramvajų Nr.61. su užrašu "Tilleur". Limburgiečiai teišlipa "Palais" stotyje ir važiuoti tuo pačiu Nr.61. dešinėn ligi Tilleur (ligi kol toliau nevažiuos - ligi galo). Išlipus eiti 100 metrų tiesiai ir bus Tilleur parapijos bažnyčia.

LIETUVIŠKA LOTERIJA

po lietuviško teismo bus galima savo laimę išmėginti Liežė lietuviškoje loterijoje. Ruošia veikliosios Liežė ir apylenkės lietuvis. Loterijos metu veiks lietuviškos bufetos su užkandžiais ir užgėrimais lietuviškos geros, alaus ir mėsos.

Loterijos pelnas skiriamas "Savišalpus sekci-jai" - komitetyviniams mūsų bendruomenės reikolams: nelaimėn patekusiems remti ir šelpiti.

Kas gegužės 11 d. atsilankys į Tilleur - niekad nesigailės!
"GŠ" skaitytojai malonėkite pranešti savo apylenkės lietuviams.

* * *

Isivėlus namoniui klaidai pereitame numeryje buvo paduotos klaidingos žinios apie Joną BARANUSKĄ.

Atitaisome: Valionis yra kilęs iš Klovainių miestelio, Šau-lių apskr. Belgijoje išgyveno 35 metus. Lietuvoje palikęs tris sūnus gyvus ir vienas miręs.

Ata valionis kovo 27 d. rytą atsikėlė sveikas, išėjo į darbą statyti barakų. Prieš piet grįžo namo, pavargęs ir nebeišėjo daugiau. Paveikęs Jona buvo rastas kambaryje gulintis ant grindų. Pasirodo nelaimingai viręs ir atsimušęs galva į stalo kampą liko gulėti be sąmonės. P.Šidlauskas rūpesniu nugalbent ligoninėn išgyveno ligi sekančios dienos ankstesnį rytą, kada atsiveikino su siuo pasauliu.

* * *

P A D E K A - Visiems dalyvavusiems Jonas Baranuskas laidū-tuvėse nuoširdžiai dėkoja V. ir M. Šidlauskai ir G. Ivanauskaitė.

* * *

EMIGRANTAI: Kanadon išvyko: Bendikas Algis; Girevičius, J. į JAV - išvažiuoja Budrevičius, Vytis su šeima: Matukas, Bronius. Vokietijon išspruko: Čelkys, J. Jonaitis, J.; Linkevičius, V. iš Liežė ir Zeikauskas, Simonas, Prismontas, Ant. iš Courcelles; Gailius, J. palikęs žmonę su trimis vaikučiais dingio be žinios.

NAUJIEJI LIETUVIAI: Paskutinių laikų mūsų bendruomenėje gimė ir buvo pakrikštyti šiose šeimose vaikučiai: Sprindžio, J. Liežė; Buožio J. - Forchies; Leko, J. - Tilleur; Galkaus, J. - Demprény.

S E R G A / Paplauskas, Albinas Liežė gydomi psichinių ligų ligoni-nėje (17.rue Volière; galima aplankyti sekmadieniais nuo 9. ligi 11,30 val.): Sidaugas, Alfonsas - Liežė sanatorijoje, Pareigis, Ernestas - sunkiai apsidėginęs guli Genkos ligoninėje. Plaučių uždegimu serga Rutkauskienė, Ona, Zwartberge. Per Velykas po automobilio buvo ppuo-

lęs Rakouskas, Bonifacas, Zwartberge, nukentėjo neperdaug.

Waterschei kasykla išmetė Ant. Vėjalį, kuris šioje kasykloje išdirbo penkis metus ir prarado didelę dalį sveikatos.

L A R Ž E L I Ų V A R Ž Y B O S. lietuvės ir lietuviai, kurie šiais metais ligi rugpjūčio mėn. gražiausiai sutvarkys ir gražiausiai papuos savo gėlių darželius ar daržus kas premijuojami dovanomis. Varzybose gali galyvauti kiekvienas lietuvis. Tenelieka tokių, kurie nedalyvautų.

R Ū T O S jau daug Belgijos lietuvių kreipėsi prašydamis rūtų sėklų. Sėklų dar yra - kas tik nori jų gauti ir savo darželyje auginti lietuviškų gėlių, tesikreipia "GS" adresu.

PAMALDOS

Gegužės mėn. 4 d. - Eisdeno lietuviams, parapijos bažnyčioje 11 val. Gegužės mėn. 11 d. 12 val. Liežo apylenkėje, tillėur parapijos bažnyčioje (ne pas seselės ir ne 11 val.). Gegužės 18 d. Pommeroeul - 11 val. parapijos bažnyčioje, Pietų Belgijos lietuviams. Gegužės - 25 d. 11 val. Zwartberge, parapijos bažnyčioje. Gegužės 22 d. - Charleroi apylenkei. Vėlykų komandijos laikas ligi sekmadienio po Sekminių.

Metų gražiausias laikas - pavasaris. O pavasario - gegužis. Lietuviai protę kas gražu pasukoti Marijai - Dievo motinai ir gražiausiai iš moterų!

Ir Belgijos lietuviai kviečiami nė šiemet neapleisti gegužės mėnesį **g e g u ž i n i ų p a m a l d ų**. Motinos suklepusios su vaikučiais ir tėvu, vyrai viengungiai - sulenkę kelius melskinės prie Marijos, Skaisčiausios Lelijos.

Lietuviai katolikai - gegužės mėn. tebūna kiekvieno kambaryje Marijos paveikslas, nors ir nedidelis, - jis kainuoja nebrangiai o bus gražus katelikiybės pasireiškimas.

Vyrai katolikai - gegužės mėn. **t e b ū n a B D A I V Y B E S mėnesiu!** Šį mėnesį išlikime plaivūs prieš Dangiskąją Motiną. Vyrai, pajudinkime žemę savo gerais norais!

- Kun. Jonas Dėdinas.

****Vienintelis, kas dar šeimoje padaro rajų - tai vaikai.****

Žemės šiluma.

Žemės paviršiaus temperatūra didžiumoje priklauso nuo saulės spindulių įkaitinimo. Ji stipriai keičiasi dienomis ir metų bėgyje. Juo giliau į žemę, tuo temperatūros svyravimai mažėja ir 20 cm. gilumoje išsilygina peros temperatūros skirtumai, o 20 m. gilumoje – metiniai temperatūros skirtumai. Ten visuomet pastovi temperatūra, kuri yra lygi vidutinei oro temperatūrai.

Anglių kasyklos įrodo, kad juo giliau leidžiamasi į žemę, tuo karštesnis kyla. Šis kilimas išreiškiamas geoterminiu gradientu, t.y. žemės šilumos laipsniu leidžiantis kas 100 m. gilyn.

Kur žemės sluoksniai yra normalūs, be jokių ugniakalnių ar kitų šilumos šaltinių geoterminis gradientas labai pastovus, ką parodo matavimai ligi 2400 m. gilumoje. Europoje vidutinis šilumos kilimas yra $+3^{\circ}$ Celsijaus kas 100 metrų. Amerikoje kiek mažiau, beveik $2,5^{\circ}$ C. kas 100 m.

Žymiai aukštesnė temperatūra randama virš anglies, naftos ir vulkaninių klotų. Priešingai – atšaldančiai veikia vandenys žemės paviršiuje, ten šiluminis vienetas labai mažas ir požeminės kasyklos gali būti labai giles.

Kyla neriškumas.

Jeigu šiluma kyla vis 3° kas 100 metrų, tai žemės centre temperatūra siektų 200.000°C . Reikia tačiau manyti, kad juo gilyn į žemę šiluminis vienetas mažėja, todėl ir centro temperatūra nėra tokia augsta.

Mokslininkas Helms mano, kad jeigu žemė nustoja daug šilumos ją išspinduliuodama į orą, ji labai greitai atšaltų, nes kelių kilometrų ar kelių dešimčių kilometrų viršutiniuose sluoksniuose žemėje šiluma atsiranda iš radijo aktyvių medžiagų. Jeigu radijo aktyvios medžiagos būtų vienodai paskirstytos per visą žemės kamuolį, žemė turėtų laikui bėgant įkaisti. Taip nėra. Iš to seka, kad radijo aktyvios medžiagos žemės gilumoje turi greit mažėti. Todėl juo gilyn, juo geoterminis gradientas mažėja ir žemės centre temperatūra žymiai žemesnė kaip 200.000°C .

Kitokie temperatūros dujiniai gaunami tyrinėjant iš žemės gelmių, – keletas dešimčių kilometrų gylio išsiveržiančią lavą. Jos temperatūra siekia apie 1100°C . Remiantis tuo ir radijo aktyvių medžiagų veikimu apskaičiuojama, kad 100 km. žemės gilumoje temperatūra siekia apie 2000°C . Dar giliau ji turi būti pastovi ar nežymiai kintanti.

Žemės centro temperatūros gali būti apskaičiuota iš slėgimo. Centre slėgimas siekia keletą milijonų atmosferų, ko pasekoje karštis turi siekti ligi 10.000°C .

Iš šių ir panašių samprotavimų mūsų žemės vidutinė temperatūra skaičiuojama siekianti iki 10.000°C .

– Pagal E.N.S.J.C. paruošė Al.T.

* Yra tik vienas motinos meilės ribos akmuo, ir tas stovi ant jos kapo. *

Parašutinininkų pavojus.

Trys žvejai, pereinantis metais pasprukę iš Lietuvos, važinėja po JAV, lanko lietuvių kolonijas ir visur yra miegai sutinkami. Antrosios sovietinės okupacijos išgyvenimai tiek duoda medžiagos pasakojimams, kad ji niekad neišsisemia. Daugelis anekdotų yra labai būdingi sovietiniam gyvenimui, bet spaudai dažniau jie netinkami. Pasitaiso kasdieniniame gyvenime tokių kuriozų, kad jie praneša bet kokį smojų.

Nepasitenkinimui dėl didėjančio skurdo sovietiniai agitatoriai nepalikdami reikalauja sukoti darbą, pastangas ir visus savo išteklius sovietinės galybės stiprinimui, kad ji pajėgtų apginti laimingas sovietines tautas nuo agresorių. Sovietinėje Lietuvoje išbėdėjusius gyventojus sovietai visapristengiasi įtikinti visuotiniu klumu, kad nusikurdę amerikiečiai bendys užpulti ir jau laiko parengę parašutinininkų desantus.

Tačiau kalbos ir bauginimai su parašutinininkais duoda priešingų vaisių - visi jų tik ir laukia. Tada politvadovai nauju rūpesčiu tiki, kad gyventojai pasitikėtų sovietine galybe, nes Sov.Rusijai nei amerikiečiai, nei jų parašutinininkai nebaisūs.

Lietuva nusikurdinta jau, bet nežiūrint vargo į ją dar vis prasie spraudžia iš broliškų respublikų krepšeliu apsikarstę vargšai žmonės. Jiems Lietuvoje pasiseka ko nors arba išsiprašyti, arba pasigrobti. Ogi dažnai už valdiško turto grobstymą turi atsakyti lietuviai, todėl suprantama, kad tie atvykėliai yra nekenčiami ir prisitaikant generalinės linijos jie praverdžiuojami "parašutinininkais"...

Vieno mitingo proga, naujai įsteigtame kolchoze, agitatorius žinodamas, kad visi nekenčia ruskos tvarkos ir laukia karo, įsikarščio vęsė girti sovietinę galybę užtikrindamas, jog sovietams nebegresia joks išorinis pavojus. Todėl susirinkusieji gali likti ramūs. Parašutinininkai daugiau nepasirodys... Keli juokdariai ėmė šaukti: "Ačiū Stalinui už išvedavimą. Nors kartą mes nuo parašutinininkų atsikvėpsime! - jie mums jau nusibodo..." Susirinkusieji propliuo po juoku ir pradėjo ploti drąsuoliams.

Agitatorius tikros juoko prasmės nesuprato. Jis tai palaikė savų kalbos pasisekimu... ir šį "pasisekimą" įregistravęs į atliktą darbų grafiką nusiuntė džiuginantį pranešimą partkomui - "Meno rajone parašutinininkų siubas praėjęs. Gyvenetojai siunčia padėkos telegramas Stalinui".

V. B.

EKSKURSUOKIM! * * *

Vasaros gražios dienos artėja. Artėja ir atostogos. Taupykite frankus, kad galėtumėte pasivažinėti pajūryje, Ardėnuose, aplankyti gražias ir malonias vietas.

Yra ruošiamos puikių ekskursijų autokarais:

Paryžius-Versalis - 4 dienos, 1460 fr. Šv. rėvėldes ir Reino pakrantėmis - 4 dienos, 1790 fr. Puiki kelionė Viduržemio jūrai, per Alpes - 10 d. 4370 fr. Ispanija, Liurdes, 10 d. 3840 fr. Kainose įskaitoma visos pragyvenimo kelionės metu. Smulkesnių informacijų "GS". - Vyrai, pajudinkime žemę!

? Suk? galva?!

Galvosukis Nr. 7.

Iš 20 metrų gilumo šulinio lipa lauk varlė. Per dieną ji pakyla 5 metrus, bet nakties metu ji nučiuožia žemyn 4 metrus.. Kada išplauks varlė paviršium?

* Vertė - 2 taškai.

Galvosukis Nr. 8.

Ten kur gyvena Tarzanas, priešinguose upės krantuose susitikę 3 baltieji keliautojai ir 3 vietiniai žmogėdros. Abeji nori persikelti per upę, plaukti neįmanoma - krokodilai tarškina dantis. Laukiniai turi vieną siaurą valtėlę, kuri išlaiko ne daugiau, kaip 2 žmones. Iš žmogėdrys pusės gresia baltiesiems pavojus, jei jų bus daugiau nei baltųjų. Jei baltųjų bus daugiau - laukiniai nedrįs užkabinti. Laukinių tik vienas moka vairuoti laivelį ir jis pradeda plaukti. Kaip jie persikels ir išliks sveiki visi?

* Vertė 4 taškai.

Galvosukis Nr. 9. Kodėl "išminties dantys", kurie vėliausiai išdygsta, vadinami išminties dantimis?

* Vertė 1 taškas.

Galvosukių išsprendimo laikas baigiasi gegužės mėn. 20 dieną.

* * * * *

Brandas kioskas!

Nė vienas Belgijos lietuvis tenelieka be laikraščio!!!

"Britanijos Lietuvis" - savaitinis: metams 240 fr.

"TEVIŠKES ŽIBURIAI" - savaitinis: pusei metų 130 fr. Iš Kanados.

"DARBININKAS" - dukart savaitinis: pusei metų 150 fr. Iš JAV.

"NEPRIKLAUSOMOJI LIETUVA" - savaitinis: pusei metų 150 fr. iš Kanados.

"SEAUTŲ AIDAS" - mėnesinis: pusei metų 50 fr. "LIETUVIŲ DIENOS" - gausiai poveikaluotas, mėnesinis; metams - 150 fr. "ATEITIS" - mėnesinis, jaunimui - metams - 150 fr.

* * * *

"G.Š" adresu galima gauti šių knygų: MUSŲ ŠALIS - LIETUVA - puošnus ir labai didelis Lietuvos vaizdų albumas; 200 fr.

"MARIJA KALBA PASAULIUI" - Fatimos pranašystės pasauliui, 100 fr.

"VARPAI SKAMBA" - Būdavo, St., - romanas, - 110 fr. "KAS ŽIURI IR NEMATO" - labai vertinga knygutė iš mokslo srities, 20 fr. "MĖNUO VADINAMAS MĖNUO" - romanas, 125 fr. "NUO IMSRES LIGI ORINOKO" - misijonierių atsiminimai apie pietų kraštus - 84 fr. "VALENTINA" - romanas, - 56 fr. "ALSIREIŠKIMAI LIURDE" - didelis veikas, - 50 fr.

Knyga geriausias draugas ir geriausia dovana visomis progomis!

"Pays natal" - périodique lithuanien. Edité par la Section de la Presse Lithuanienne et la Mission Cath. Visais reikalais kreiptis: K.J.Dėdinas; 97. rue de la Brabançonne; Louvain. Pusei metų - 60 fr.

* * * *

~~"Draugas",
2334 So. Oakley, av.
Chicago, Ill.
U S A.~~